

OBRAZAC SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU O NACRTU PRAVILNIKA		
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	PRIJEDLOG NACIONALNE STRATEGIJE POTICANJA ČITANJA (2015. – 2020.)	
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	MINISTARSTVO KULTURE	
Razdoblje savjetovanja (početak i završetak)	23.4.2015. – 08.05.2015.	
Naziv/ime sudionika/ce savjetovanja (pojedinaac, udruga, ustanova i sl.) koji daje svoje mišljenje i primjedbe na nacrt zakona, drugog propisa ili akta	<i>Natalija Grgorinić i Ognjen Rađen voditelji projekta Knjižnice i književnog svratišta ZVONA i NARI u Ližnjanu (za ZVONA i NARE, Udrugu za proizvodnju kulture, Ližnjan)</i>	
Tematsko područje i brojnost korisnika koje predstavljate, odnosno interes koji zastupate	<i>pisci, rezidencijalni programi, udruge u kulturi, neprofitna djelatnost u kulturi, djelovanje u manjim (ruralnim) zajednicama</i>	
Ime i prezime osobe/a koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje	Natalija Grgorinić i Ognjen Rađen	
	<u>Kontakt</u> E-mail: zvonainari@gmail.com Telefon: 099 232 7926	
Datum dostavljanja obrasca	05.05.2015.	
Jeste li suglasni da se ovaj obrazac, s nazivom/imenom sudionika/ce savjetovanja, objavi na internetskoj stranici nadležnog tijela? ¹	<u>DA</u>	NE

Načelne primjedbe na Prijedlog Nacionalne strategije

Glavna načelna primjedba odnosi se na činjenicu da se Strategija ni na koji način ne dotiče pitanja (podizanja) motivacije za čitanje kod svih razmatranih dobnih skupina. Strategija ne postavlja pitanje zašto čitati, niti nudi odgovor na pitanje kako kod nečitatelja stvoriti motivaciju za čitanje. Raširen je dojam da je čitanje (dakle, ne tek osnovna pismenost) aktivnost bez koje se može, da je samo sebi svrha te da se radi o (iznimno) pasivnoj djelatnosti. Strategija tek povezuje čitanje s nekim oblicima akademskog ili profesionalnog uspjeha, no propušta naglasiti da je čitanje jedan od temeljnih (ali zanemarenih) oblika komunikacije i da upravo kao takvo ima najveću vrijednost. Stoga smatramo da bi se čitanje trebalo najintenzivnije promovirati kroz komunikaciju, tj. izravno povezivanje svih

¹ Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12), osobni podaci neće se koristiti u druge svrhe, osim u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, uz uvjet poduzimanja odgovarajućih zaštitnih mjera. Anonimni, uvredljivi ili irelevantni komentari neće se objaviti.

subjekta koje Strategija navodi. Pri tome, uz razvoj razine kritičkog čitanja ne treba zapostaviti ni promoviranje i poticanje čitanja kao aktivne, kreativne djelatnosti (konkretno, za čitatelje svih uzrasta treba stvoriti mogućnosti razmjene ideja – kroz već spomenute čitateljske klubove, ali i neke druge medijske sadržaje, npr. čitateljske portale ili otvaranje prostora za čitatelje u već postojećim medijima). Drugim riječima, potrebno je oblikovati nove čitatelje koji neće biti tek potrošači, već što aktivniji sudionici u književnoj razmjeni.

Primjedbe na pojedine dijelove Prijedloga Nacionalne strategije

- 1) U segmentu distribucije knjiga i njihove dostupnosti potpuno je zanemaren potencijal rabljenih knjiga, kao i knjiga koje se nalaze u skladištima knjižnica (a koje ih ne mogu ponuditi svojim korisnicima zbog nedostatka prostora). Stoga bi bilo potrebno:
 - a) maksimalno olakšati pokretanje i vođenje antikvarijata (pojednostaviti njihovo poslovanje i smanjiti ili dokinuti porezne troškove takve djelatnosti)
 - b) osmisliti model i/ili olakšati proceduru osnivanja i vođenja mikro-knjižnica (pri udrugama, općinama, javnim ili privatnim subjektima) te postojeće viškove knjiga redistribuirati
 - c) osigurati potporu za slične knjižnice koje već djeluju izvan postojećeg sustava (primjer: knjižnica Književnog svratišta ZVONA i NARI jedina je knjižnica na području općine Ližnjan, knjige nabavlja isključivo putem donacija, ali kao takva ne može aplicirati za potporu Ministarstva kulture)
- 2) U vezi s već spomenutim, potrebno je prilagoditi distribuciju novih knjiga koje Ministarstvo kulture osigurava za knjižnice putem otkupa, kako bi što više primjeraka novih knjiga (ali i što više primjeraka koji su u postojećim knjižnicama prekobrojni) bilo raspoređeno u manje lokalne zajednice (a koje same nemaju sredstava za osnivanje narodnih knjižnica prema postojećim pravilnicima). Drugim riječima, uz povećanje potpora za postojeće programe potrebno je potaknuti korisnike sredstava da resurse koje već imaju stave na raspolaganje korisnicima i izvan većih (urbanih) središta.
- 3) Strategija pretpostavlja da se izravna komunikacija između pisaca i čitatelja odvija isključivo putem komercijalnih kanala (sajmova, festivala, knjižara, prodaje itd.), te zanemaruje da postoji potreba za razvijanjem modela po kojemu bi domaći autori sustavno bili predstavljani u školama. Gostovanja pisaca u školama sporadična su, gotovo isključivo na teret pojedinih škola. Najučinkovitije bi bilo da dva ministarstva (kulture i obrazovanja) razrade zajednički program koji bi također zajednički financirali, a putem kojega bi pisci postali redoviti gosti u školama, ali i na fakultetima. Takav program mogao bi postati trajna nadopuna nastave hrvatskog jezika i književnosti (i srodnih studija). Štoviše, svaka bi osnovna ili srednja škola mogla na određeni period (godinu ili duže) izabrati pisca (varijantu modela „writer-in-residence“) čiji bi zadatci bili da organizira aktivnosti oko poticanja čitanja i kreativnog rada učenika.
- 4) Konačno, strategija zanemaruje vezu između pisanja i čitanja. Nedovoljna motiviranost za čitanje dijelom proizlazi iz činjenice da je premalo prostora za kreativno pristupanje tekstu, kako u školama, tako i izvan školskog sustava. Rješenje bi moglo biti:
 - a) uvođenje kreativnog pisanja u osnovne i srednje škole kao izbornog predmeta, a koji bi vodili pisci profesionalci, samostalno ili u koordinaciji s nastavnicima hrvatskog (te adekvatno vrednovati – npr. bodovima pri upisu na studij – trud onih učenika koji se uključe u takav program)

- b) pokretanje studija kreativnog pisanja s naglaskom na sve oblike pisanja, a putem kojih bi se podigla profesionalna razina književnog (i nakladničkog) djelovanja, jer književna proizvodnja je (možda) jedina grana umjetnosti za koju kod nas ne postoji formalni studij ili program obrazovanja, što izravno utječe i na status književnog rada u društvu

Važna napomena:

Popunjeni obrazac dostaviti na adresu elektronske pošte: strategija.citanja@min-kulture.hr, zaključno do: 8. svibnja 2015.